

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมข่าวสาร (Information Society) อันหมายถึงสังคมยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูง เน้นการปฏิบัติงานการให้บริการ และธุรกิจในด้านการแพร่กระจายข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญ สื่อมวลชนจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อสังคมในยุคนี้ เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางที่ช่วยแพร่กระจายสารไปยังประชาชนผู้รับสารจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วในหลายรูปแบบทั้งภาพ สี เสียง และการเคลื่อนไหว ส่วนผู้รับข่าวสารสามารถรับข่าวสารได้ทันทีตามที่ต้องการและยังสามารถสะท้อนสารกลับไปยังสื่อมวลชนผู้ส่งได้อีกด้วย และในบรรดาสื่อมวลชนแขนงต่างๆ นั้น สื่อโทรทัศน์ หรือที่เราเรียกกันย่อ ๆ ว่า “ทีวี” นับได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลใหญ่ของประชาชนที่ใช้ในการติดตามข่าวสารบันเทิงต่าง ๆ ของสังคม

ในประเทศไทย คนไทยได้มีโอกาสสัมผัสและชมสื่อโทรทัศน์มาร่วม 40 ปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มจัดตั้งกิจการวิทยุโทรทัศน์ขึ้น เพื่อการประชาสัมพันธ์และการศึกษา โดยจัดตั้งเป็นรูปบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด มีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การดำเนินงานจึงอยู่ในความควบคุมดูแลและความรับผิดชอบของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเริ่มเปิดสถานีและแพร่ภาพเป็นวันแรกในวันที่ 24 มิถุนายน 2498 ใช้ชื่อสถานีว่า “สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี” ออกอากาศทางช่อง 4 (ปัจจุบันคือช่อง 9 อ.ส.ม.ท.) ส่งสัญญาณภาพและเสียงได้ในรัศมี 250 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 32 จังหวัด

กิจการโทรทัศน์ได้พัฒนาเติบโตมาจนปัจจุบัน มีสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 5 สถานี สามารถส่งสัญญาณภาพและเสียงในระบบ VHF (Very High Frequency) ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทยทั้ง 76 จังหวัด มีสถานีที่ดำเนินการในรูปธุรกิจ 4 สถานี (ช่อง 3, 5, 7, 9) ส่วนอีกหนึ่งสถานี (ช่อง 11) ดำเนินการเพื่อบริการด้านการศึกษาและการประชาสัมพันธ์ของรัฐ ไม่มีโฆษณาและไม่ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการหรือเช่าเวลาเพื่อธุรกิจ โทรทัศน์ทั้ง 5 สถานีนี้

ประชาชนทุกคนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์สามารถเลือกเปิดรับชมรายการได้ฟรีไม่ต้องเสียเงิน ประชาชนจึงให้การต้อนรับสื่อมวลชนชนิดใหม่นี้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นเมื่อสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2535) ได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน พ.ศ. 2533-2534 พบว่า จำนวนครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งสิ้นทั่วประเทศ 12,720,506 ครัวเรือน ปรากฏว่ามีเครื่องรับโทรทัศน์ทั้งขาวดำและสี 7,593,301 เครื่อง และถ้านับจำนวนโทรทัศน์ทั่วประเทศทั้งสิ้นมีจำนวนถึง 7,997,484 เครื่อง

นอกจากนี้ในปี 2537 บริษัทดีมาร์ (DEEMAR, 1994) ได้สำรวจพบว่า ในจำนวน 12,934,000 ครัวเรือนทั่วประเทศมีเครื่องรับโทรทัศน์ถึง 11,511,260 เครื่อง (89%) โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ แทบทุกครัวเรือนจะมีโทรทัศน์ (97%) ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยโครงการสำรวจสถานะเศรษฐกิจสังคมและประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครฯ ของเทียนฉาย กิระนันท์ (2535) ซึ่งได้สำรวจเกี่ยวกับการเปิดรับต่อสื่อมวลชนพบว่า ชีวิตของชาวกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชนนั้นไม่ว่าเพื่อต้องการทราบหรือเปิดรับรายการประการใดก็ตามชาวกรุงเทพมหานครมักจะเลือกใช้โทรทัศน์เป็นสื่อแรกและใช้มากที่สุดกว่าสื่ออื่น

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของประชาชน ซึ่งหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ และบริษัทฟอร์ไซท์ริเสิร์ช จำกัด (ฐานเศรษฐกิจ, 17-19 มิ.ย. 2536) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพฯ พบว่า ทุกเพศ ทุกวัย ต่างเปิดชมโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน โดยส่วนใหญ่ (71 %) ติดตามชมเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะวัยกลางคน (อายุ 45-55 ปี) ติดตามชมเป็นประจำสูงถึง 82% ส่วนผู้ที่มีเวลาติดตามชมเป็นครั้งคราวมีประมาณ 29% ซึ่งมักจะสนใจเปิดรับชมประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (19%) โดยเลือกดูเฉพาะวันที่มีเวลาว่างและในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือเลือกดูเฉพาะวันที่มีรายการน่าสนใจ (7%) และการใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ของผู้ชมโทรทัศน์นั้น สำนักวิจัยมติชน (มติชน, 2538) ได้สำรวจพบว่าผู้ชมให้ความสนใจเปิดชมโทรทัศน์ โดยเฉลี่ย 3 ชั่วโมง 51 นาทีต่อวันในวันธรรมดา และ 6 ชั่วโมง 53 นาที ในวันหยุดสุดสัปดาห์

เหตุปัจจัยสำคัญประการแรกที่ประชาชนนิยมเลือกใช้โทรทัศน์เป็นแหล่งข้อมูลใหญ่สำหรับชีวิตประจำวันก็เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่รวมเอาคุณสมบัติของวิทยุ ภาพยนต์ และหนังสือพิมพ์เข้าไว้ด้วยกัน ผู้ชมโทรทัศน์สามารถสัมผัสได้ด้วย อวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 ทำให้อ่านจ

การโน้มน้าวใจสูง และการที่สถานีโทรทัศน์ได้ปรับปรุงกำลังส่งให้สามารถส่งสัญญาณภาพและเสียงได้ครอบคลุมทั่วประเทศ ทำให้ผู้รับสามารถเปิดรับชมรายการจากโทรทัศน์ได้ทันทีที่ต้องการ จึงมีผลให้โทรทัศน์สามารถเข้าถึงผู้ชมได้มากกว่าสื่อมวลชนอื่น ๆ เหตุปัจจัยประการที่สองก็สืบเนื่องมาจากสถานะที่ประเทศได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนมีผลทำให้เกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความเป็นอยู่ของประชาชนจากสังคมชนบทได้กลายมาเป็นสังคมเมือง ซึ่งสภาพของสังคมทำให้ผู้ที่อยู่ในสังคมลักษณะดังกล่าวไม่รู้จักใกล้ชิดกันแต่จะต่างคนต่างอยู่ ทุกคนต้องรีบเร่งแข่งขันกันในการปฏิบัติงานทางธุรกิจท่ามกลางสภาพการจราจรที่หนาแน่นติดขัด มีผลทำให้เกิดความอ่อนเพลียและตึงเครียด เวลาที่ใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติมหรือพักผ่อนสังสรรค์ทางสังคมได้หมดไปกับการเดินทางและการทำงานที่ต้องเผชิญกับปัญหาเป็นประจำทุกวัน ดังนั้นสื่อโทรทัศน์จึงเป็นเสมือนเพื่อนประจำบ้านที่ประชาชนสามารถใช้เป็นแหล่งในการแสวงหาข่าวสารความรู้เพื่อนำไปใช้ในการทำงานหรือทางสังคม และยังช่วยเป็นที่ผ่อนคลายอารมณ์ หรือหลีกเลี่ยงความเครียดจากปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอีกด้วย

จากปัจจัยเหล่านี้ มีผลทำให้โทรทัศน์ได้กลายเป็นสื่อมวลชนที่แทบทุกครัวเรือนต้องมีไว้ประจำบ้าน ซึ่งการที่โทรทัศน์ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายนี้เอง มีผลทำให้โทรทัศน์ถูก ทั้งทางภาครัฐบาล และธุรกิจ ใช้เป็นช่องทางในการแพร่กระจายข่าวสารไปยังประชาชน รายการต่าง ๆ ที่ปรากฏทางโทรทัศน์จึงถูกกำหนดขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของทั้งทางรัฐบาลและระบบการค้า ซึ่งระบบธุรกิจการค้าของโทรทัศน์นับเป็นธุรกิจที่ใหญ่โตมากในปัจจุบัน เพราะในปี 2536 ค่าใช้จ่ายสำหรับสื่อโฆษณาสินค้าในโทรทัศน์รวมเป็นเงินสูงถึง 13,209.12 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่เพิ่มจากปีก่อนถึง 35% (DATA BANK KHOOKHAENG CO.LTD.) รายการต่าง ๆ ของทางสถานีได้ถูกกำหนดให้ดำเนินการในรูปของระบบการค้าด้วยการขายเวลา ขายรายการ และขายป้ายโฆษณา ให้แก่ผู้ผลิตรายการ บริษัทสินค้า หรือบริษัทโฆษณา โดยฝ่ายขายของสถานีโทรทัศน์จะต้องประสานงานกับฝ่ายรายการในการผลิตรายการที่เห็นว่ามีความโน้มจะเป็นที่นิยมของตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้การขายของสถานีประสบความสำเร็จ

วิธีวัดความนิยมของตลาด สถานีโทรทัศน์จะดูจากผลการสำรวจของบริษัทที่ดำเนินการในเรื่องนี้โดยเฉพาะเป็นเกณฑ์ เช่น ผลการสำรวจของ Vertex Markets Research Ltd. หรือ DEEMAR ซึ่งบริษัทเหล่านี้สำรวจความนิยมของผู้ชมจำนวนหนึ่ง แบ่งตามกลุ่ม เพศ อายุ และรายได้ ตามสัดส่วน เพื่อสอบถามว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้ดูรายการใดบ้าง ซึ่งผลการสำรวจเหล่านี้ ผู้ผลิตรายการจะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำรายการเพื่อให้มีผู้ชมรายการที่ตนผลิตจำนวน

มากที่สุด โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้ชมรายการโทรทัศน์สูงสุด ในช่วงเวลาดังแต่ 18.30 น. - 22.00 น.

แต่อย่างไรก็ตาม คำตอบของผู้ชมตามวิธีการสำรวจดังกล่าว ไม่สามารถทำให้เราทราบได้ว่ารายการที่เปิดชมนั้น เขาชื่นชอบต้องการเปิดรับรายการนั้นจริง ๆ หรือเขาเปิดรับเพราะเป็นช่วงเวลาที่มียาวว่างจากภาระกิจประจำวัน ต้องการเปิดรับโทรทัศน์เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง การเลือกดูรายการโทรทัศน์อาจเป็นการเลือกรายการที่เขาเห็นว่าน่าเปิดรับชมพอสมควร ในขณะที่มีการนำเสนอในช่วงเวลานั้นเท่านั้น ซึ่งมีงานวิจัยในเรื่องบทบาทสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, 2536) ได้ลำดับถึงความสำคัญของกิจกรรมที่ทำส่วนใหญ่เมื่อมีเวลาในวันหยุดราชการหรือช่วงเวลาเย็นของวันธรรมดา พบว่าบุคคลทุกคนในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็ก เด็กโต ผู้ใหญ่ เพศหญิง และเพศชาย ต่างใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ในการดูโทรทัศน์ สำหรับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์นั้นจะมีการเปิดรับทุกวัน รายการที่ชอบดูก็ได้แก่ รายการที่ให้ความรู้ และรายการที่เบาสบาย ส่วนรายการที่สถานีทุกสถานีนำเสนอเหมือนกันหมด เช่น รายการรวมการเฉพาะกิจนั้น มีเพียงร้อยละ 23.3 เท่านั้น ที่ติดตามดูด้วยความสนใจ ส่วนที่เหลือผู้ชมจะดูบ้างไม่ดูบ้างคือ ดูเพื่อฆ่าเวลา หรือไม่ดูเลย ซึ่งกลุ่มที่ไม่ดูเลยมีถึงร้อยละ 20.9

จากงานวิจัยดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ชมรายการโทรทัศน์ดูเหมือนว่ามีอิสระที่จะเลือกชม หรือหลีกเลี่ยงไม่ชมรายการที่ปรากฏทางจอโทรทัศน์ได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ชมก็ยังไม่สามารถกำหนดให้ผู้ผลิตนำเสนอรายการที่ตนต้องการได้ ผู้ผลิตยังคงผลิตรายการเพื่อสนองความต้องการของรัฐบาลและระบบการค้า รายการที่ผู้ชมไม่ชื่นชอบเพราะเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์หรือเป็นเรื่องที่ดูแล้วไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลินสนุกสนาน จึงยังคงปรากฏอยู่ทุกวัน สิ่งที่ผู้ชมสามารถกระทำได้เมื่อมีรายการที่ตนไม่พึงพอใจปรากฏทางจอโทรทัศน์ก็คือการปิดเครื่องรับโทรทัศน์ หรือหลีกเลี่ยงโดยการเปลี่ยนหารายการจากสถานีอื่นแทน หรือยังคงเปิดโทรทัศน์อยู่แต่ทำกิจกรรมอื่นแทน หรือในขณะที่เดียวกันอาจมีผู้ชมอีกกลุ่มหนึ่งที่ยังคงชมรายการนั้นทั้งๆ ที่มีได้ชื่นชอบหรือพึงพอใจแต่เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิพากษ์วิจารณ์ เรียกร้องให้มีการปรับปรุงรายการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำร้องเรียน หรือเรียกร้องจากผู้ชมกลุ่มนี้มักจะไม่ได้รับการสนองตอบจากผู้ผลิตรายการ คำเรียกร้องของผู้ชมจึงยังคงมีปรากฏอยู่ตลอดเวลา เช่น จากการประชุมเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนเพื่อเด็กและเยาวชน ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2524 ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (วรวรรณ วิจักขณะ, 2533) เยาวชนจากกรุงเทพมหานครและต่าง

จังหวัดมีความเห็นตรงกันว่าสื่อมวลชนควรจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ ความรู้ จินตนาการสร้างสรรค์ของเยาวชนให้มากกว่านี้ รายการบันเทิง อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เท่ากับเป็นการปลูกสร้างความคิด ค่านิยมที่ผิด ๆ นโยบายของสื่อมวลชนจึงน่าจะเปลี่ยนแปลงให้เป็นรายการที่มีประโยชน์สร้างสรรค์มากกว่านี้หรือในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์รายวัน เช่น คอลัมน์ “ทีวีบันเทิง”(แจ้วริมจ่อ, ไทยรัฐ, 2537) และ คอลัมน์ “งานเป็นเงา” (ลำแข, มติชน, 2538) ได้กล่าวว่ามีผู้ชมไม่พอใจการนำเสนอรายการทางโทรทัศน์และได้เขียนมาช่วยสะท้อนความเห็นของผู้ชมผ่านทางคอลัมน์เพื่อให้ผู้ผลิตได้ทราบในประเด็นการดำเนินรายการผู้หญิงวันนี้ ตัวพิธีกรหญิงแต่งกายโป๊มากจนน่าเกลียด หรือรายการกรมทาสสมบัติพิธีกรชายและตลกลูกคู่พูดจาลามกอนาจารพร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควรให้เผยแพร่ทางเครื่องรับโทรทัศน์ นอกจากนี้นายสรรพศิริ วิริยะศิริ ผู้บุกเบิกวงการโทรทัศน์คนแรกของเมืองไทยก็ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ว่า หน้าที่ในการให้ความบันเทิงของโทรทัศน์ไม่ควรแอบแฝง มอมเมาให้เกิดความเสียหาย ไขว้เขว ควรมีความบริสุทธิ์ใจโดยไม่ควรมีผลประโยชน์ของผู้จัดแอบแฝง เป็นต้น

คำเรียกร้องข้อวิจารณ์เสนอแนะของผู้ชมเหล่านี้ เป็นหลักฐานยืนยันว่ารายการต่าง ๆ ที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้นอาจมีหลายรายการที่ผู้ชมไม่พึงประสงค์ให้ปรากฏบนจอโทรทัศน์ และมีความต้องการให้มีการปรับปรุง แต่ก็ยังคงไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้ผลิตและยิ่งในอนาคตอันใกล้นี้มีแนวโน้มว่าจะมีสถานีโทรทัศน์เพิ่มขึ้นอีกถึง 5 สถานีในระบบ UHF (Ultra High Frequency) ตามมติของที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2535 ซึ่งขณะนั้นบริษัทสยามอินโฟเทคนเมนต์ได้ประกาศทางหนังสือพิมพ์ (ไทยรัฐ, 30 พ.ย. 2538)ว่าจะเปิดสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ในระบบ UHF ชื่อ ITV ในปี 2539 โดยประชาชนสามารถเปิดรับชมรายการได้ฟรี เช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 ดังนั้นการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมตอบสนองของผู้ชมที่มีต่อรายการที่ไม่พึงพอใจและไม่ประสงค์จะเปิดรับนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

ทั้งนี้เนื่องจากว่าในงานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ผู้วิจัยมักให้ความสนใจในเรื่องการเปิดรับสื่อเพื่อแสวงหาความพึงพอใจ หากแต่ยังไม่เคยมีงานวิจัยเกี่ยวกับปฏิกิริยาของผู้ชมที่มีต่อรายการที่ไม่พึงประสงค์ทางโทรทัศน์ จึงเป็นประเด็นน่าสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจุบันรายการโทรทัศน์ที่ผู้ผลิตนำเสนอทุกวันนี้มีรายการประเภทใด หรือมีองค์ประกอบเนื้อหาของรายการเช่นใดที่ผู้ชมไม่พึงประสงค์และไม่สบอารมณ์จนถึงกับเกิดการหลีกเลี่ยงที่จะเปิดรับชม นอกจากนั้นแล้วพฤติกรรมหลีกเลี่ยงของผู้ชมมักแสดงออกในรูปแบบลักษณะใดบ้าง ซึ่งผลการศึกษาในเรื่อง

นี้ผู้ที่สนใจอาจนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงรายการของสื่อโทรทัศน์ปัจจุบันและการนำเสนอรายการของโทรทัศน์ในอนาคต เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมรายการได้อย่างแท้จริง

ปัญหาคำวิจัย

1. ประเภท องค์ประกอบเนื้อหาของรายการโทรทัศน์อย่างไรที่มีผลทำให้ผู้ชมหลีกเลี่ยงการเปิดรับชม
2. พฤติกรรมของผู้ชมเมื่อต้องการหลีกเลี่ยงการเปิดรับรายการที่ไม่พึงประสงค์ มีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ถึงประเภท องค์ประกอบเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ที่ผู้ชมมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเปิดรับชมโทรทัศน์
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ชม เมื่อต้องการหลีกเลี่ยงการเปิดรับรายการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ชมที่เป็นพนักงานการไฟฟ้านครหลวงครอบคลุมทุกตำแหน่ง โดยแบ่งผู้ชมเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักบริหาร นักวิชาการ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

ข้อสันนิษฐาน

1. ระดับความแตกต่างกันทางสถานภาพของผู้ชมจะมีผลทำให้ความคาดหวังและความต้องการเปิดรับรายการโทรทัศน์ต่างกัน

2. ระดับทางสถานภาพที่แตกต่างกันของผู้ชม จะนำไปสู่พฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงการชมรายการโทรทัศน์ที่ไม่พึงประสงค์ต่างกัน

3. ผู้ชมจะมีพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงรายการโทรทัศน์สำหรับประเภท ลักษณะเนื้อหา การนำเสนอของรายการที่ไม่พึงประสงค์ต่างกัน

นิยามศัพท์

ผู้ชม	หมายถึง	ผู้เปิดรับเนื้อหาแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์
รายการโทรทัศน์	หมายถึง	องค์ประกอบเนื้อหาของรายการต่าง ๆ ที่สถานีโทรทัศน์ นำเสนอผ่านทางโทรทัศน์ 4 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท., สถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5, สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์สีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
พฤติกรรมกรหลีกเลี่ยง	หมายถึง	การกระทำ หรือแสดงออกของผู้ชมเมื่อพบรายการโทรทัศน์ที่ไม่พึงพอใจ และไม่ต้องการชม โดยจะแสดงออกในรูปแบบ ต่างๆ คือ <ul style="list-style-type: none"> - หลีกเลียง (Withdraw) การชมด้วยการเปิดโทรทัศน์รายการนั้นไว้แต่ไม่สนใจชม ทำกิจกรรมอื่นแทน - ถอนตัว (Exit) เลิกเปิดรับรายการด้วยการปิดโทรทัศน์ หรือเปลี่ยนเปิดรับรายการสถานีอื่นแทน - โวยวาย (Voice) การประกาศ หรือแจ้งความไม่พึงพอใจต่อสาธารณะชนให้ผู้ผลิตรายการหรือสถานีโทรทัศน์ทราบผ่านทางสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ เช่น ทางคอลัมน์ หนังสือพิมพ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเสนอแนะเหตุปัจจัยที่นำไปสู่พฤติกรรมกรหลีกเลียง โวยวาย ดอนตัวต่อการเปิดรับรายการอันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการโทรทัศน์ของการไฟฟ้านครหลวง
2. เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ของผู้ผลิตรายอื่นให้สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ชมรายการได้อย่างแท้จริง
3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการศึกษาหาความรู้และความเข้าใจในลักษณะทางพฤติกรรมกรหลีกเลียงไม่เปิดรับสื่อของผู้ชมจากต่างสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจในแนวลึกต่อไป